

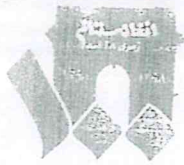

وزارت مالیه
ریاست عمومی عواید
ریاست خدمات حقوقي
آمریت پالیسی
مدیریت عمومی تهیه اسناد حقوقي

طرز العمل اجراءات بررسی

تاریخ ۱۳۹۹/۴/۱۸

شماره (۱۸)

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت مالیه

درجه اهمیت:

- ☐ محرم:
☐ عاجل:
☐ عادی:

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Finance

ریاست عمومی عواید
ریاست خدمات حقوقی و پالیسی
آمریت طرح و تحلیل پالیسی

د افغانستان اسلامی جمهوریت

د مالی وزارت
FVP-424

شماره:

مؤرخ:

موضوع: طرز العمل اجراءات بررسی

ضمیمه: () ورق

898459 - 898450

37 - 28

1399/4/18

1399/4/18 898457

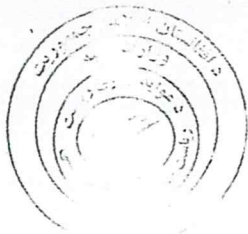
د سترو مالیه ورکونکو محترم ریاست ته!

د بررسی د اجراءاتو طرز العمل ترتیب شوی دی او د ذیصلاح مقاماتو تر منظوری وروسته اوس د تطبیق وړ دی له دې لیک سره مل د نوموړی طرز العمل کاپی تاسی ته واستول شوه او تاسی ته هدایت درکول کیږي چې د دې طرز العمل د تطبیق په برخه کې په خپله حصه کې اجراءات وکړي. همدارنګه د ولایتونو د عوایدو د انکشاف او انسجام محترم ریاست ته هدایت ورکول کیږي ترڅو نوموړی طرز العمل د وروستیو اجراءاتو لپاره ټولو ولایتونو ته واستوي.

بالحترام
دوکتور میرویس بېش

رئیس عمومی عواید

کاپی: د منځنیو مالیه ورکونکو محترم ریاست ته، د کوچنیو مالیه ورکونکو محترم ریاست ته، د شکایتونو محترم ریاست ته، د ولایتونو د عوایدو د انکشاف او نسجام محترم ریاست ته، د خدماتو او سیستم محترم ریاست ته، د عوایدو د پلان او ارزونې محترم ریاست ته، د قانون د تعبیر او لارښوونې محترم آمریت ته، د خطر د تحلیل محترم آمریت ته، د اجرایې محترم آمریت ته، مربوطه شعبې ته.

مقدمه:

هدف ابتدایی اداره مالیات در رابطه به فعالیت های اطاعت پذیری همانا تقویت و بهبود اطاعت پذیری با تطبیق بهتر قوانین مالیاتی و در نهایت بلند بردن سطح اطاعت پذیری داوطلبانه پیرامون ادای وجایب مالیاتی و جلب اعتماد مالیه دهندگان به سیستم مالیاتی می باشد. اما موارد عدم اطاعت پذیری امریست اجتناب ناپذیر که ناشی از عدم آگاهی، بی پروائی، و فرار عمدی از پرداخت مالیات و یا ضعف ادارات مالیاتی در تطبیق قانون میباشد.

از لحاظ تاریخی، ارزیابی بیشترین مشکلات ناشی از عدم اطاعت پذیری از طریق یک رویکرد بررسی به اساس تحلیل خطر صورت گرفته است. به همین منظور ادارات مالیاتی متوجه شده اند که عوامل اساسی در رفتار مالیه دهنده در تمام بخش ها دارای خطرات خاص؛ متنوع و اغلب پیچیده هستند بنابراین اداره مالیات اقدامات بررسی مالیاتی را جهت کاهش این خطرات و جمع آوری عواید واقعی دولت شامل پلان و برنامه های خویش نموده است. بدین منظور ریاست عمومی عواید در پهلوی تعلیمات نامه بررسی، طرز العمل اجراءات بررسی را مطابق به احکام قوانین و با نظر داشت ظرفیت های موجود در ادارات مالیاتی طرح و تدوین نموده است.

مبنی:

این طرز العمل به تاسی از حکم ماده یکصد و هشت قانون مالیات بر عایدات منتشره جریده رسمی شماره (976) مؤرخ 28 حوت 1387، ماده شصت و دوم قانون اداره امور مالیات منتشره جریده رسمی شماره (1198) مؤرخ 27 عقرب 1394 و هدایت شماره (2.10) بخش دوم تعلیماتنامه بررسی به منظور کنترل و توضیح روند بررسی به مالیه دهندگان و کارمندان ادارات مالیاتی وضع گردیده.

اهداف:

این طرز العمل دارای اهداف ذیل میباشد:

1. بلند بردن کیفیت بررسی در ادارات مالیاتی؛
2. استفاده موثر از منابع موجود در بخش بررسی؛
3. زمان بندی مشخص برای تکمیل نمودن دوسیه های بررسی به اساس سکتور فعالیت؛
4. ساده سازی و سرعت بخشیدن در پروسه بررسی؛
5. جلب رضایت مالیه دهندگان و بلند بردن سطح اطاعت پذیری شان.
6. حسابداری و شفافیت در کار بررسیها و جلوگیری از سوء استفاده کارمندان اداره مالیاتی

اهمیت بررسی:

بررسی مالیاتی نقش مهم را در اداره مالیات ایفا مینماید در صورتیکه به نحو موثر انجام شود، میتواند تغییرات قابل توجه را در راستای بهبود اطاعت پذیری و بلند بردن سطح عواید داشته باشد، که شامل موارد ذیل میگردد:

- بلند بردن اطاعت پذیری داوطلبانه؛
- تشخیص عدم اطاعت پذیری؛
- جلوگیری از حدر رفتن عواید دولت که به دلیل عدم آگاهی و کتمان عمدی متصور باشد.
- جمع آوری معلومات در مورد وضعیت مالیاتی و رفتار مالیه دهنده؛
- آموزش و آگاهی دهی به مالیه دهنده از احکام قوانین مالیاتی پیرامون ادای وجایب مالیاتی؛
- تشخیص اشتباهات مالیه دهندگان از برداشت و نحوه تطبیق احکام قوانین مالیاتی در زمینه ادای وجایب مالیاتی.

1. نحوه انتخاب نهاد جهت بررسی:

به اساس پلان از قبل تدوین شده ادارات مالیاتی با د نظر داشت میزان خطرات احتمالی نهاد ها را برای بررسی انتخاب می نمایند. لازم است تا روند بررسی هر نهاد نظر به وضعیت تحلیل خطرات که در آن موجود است تنظیم گردد تا یقین حاصل شود که در نتیجه بررسی نواقص که در اسناد موجود است رفع و مالیات که در اثر عوامل مختلف پرداخت نشده، تعیین و تحصیل گردد.

با در نظر داشت توضیحات فوق انتخاب نهاد ها برای بررسی به روش های ذیل صورت میگیرد:

1.1. انتخاب نهاد مبتنی برخطر:

در این روش معیار خطرات در سیستم عواید (سگتاس) تحت عنوان معیار های انتخاب نهاد ها به بررسی در نظر گرفته شده است.

1.1.1 انتخاب نهاد به بررسی با استفاده از این روش با در نظر داشت پنج خطر ذیل ارزیابی شده و برای ۵۰٪ از دوسیه های که برای بررسی انتخاب و پلان میگردد قابل تطبیق می باشد:

الف- ثبت و راجستر؛

ب- ارائه اظهار نامه به موقع؛

ج- پرداخت مالی به موقع؛

د- نحو گزارش دهی (کیفیت ارائه اسناد مطابق به معیار های قانونی صورت گرفته است یا خیر؟).

ه. تاریخچه مالی دهنده از قبیل تثبیت کتمان عواید و یا مشارف اضافی در سالهای قبلی

1.1.2 با در نظر داشت معیار های فوق، راپور سیستم (راپور نمره دهی مفصل بررسی) در انتخاب نهاد عوامل مختلف را به شمول موارد ذیل نیز در نظر می گیرد:

الف - نتایج بررسی سال های گذشته،

ب- تناسب صورت حسابات مالی، چگونگی فعالیت و غیره؛

1.1.3 اظهارنامه ها در مقابل هر معیار خطر فوق طور ذیل نمره دهی می شوند:

الف- در صورتیکه باقیات گذشته موجود باشد دوسیه قبل از هر نوع اجراءات جهت تحصیل به بخش تطبیق قانون

ارسال گردد.

ب- در صورتیکه اظهارنامه ۷۰-۱۰۰٪ نمره از معیارات تعیین شده را اخذ نموده باشد، در اولویت برای بررسی جامع انتخاب گردد.

ج- در صورتیکه اظهارنامه ۵۰-۶۹٪ نمره از معیارات تعیین شده را اخذ نموده باشد، در اولویت دوم برای بررسی انتخاب گردد.

د- در صورتیکه اظهارنامه ۳۰-۴۹٪ نمره از معیارات تعیین شده را اخذ نموده باشد، به بررسی موردی (مشکل واحد) معرفی گردد.

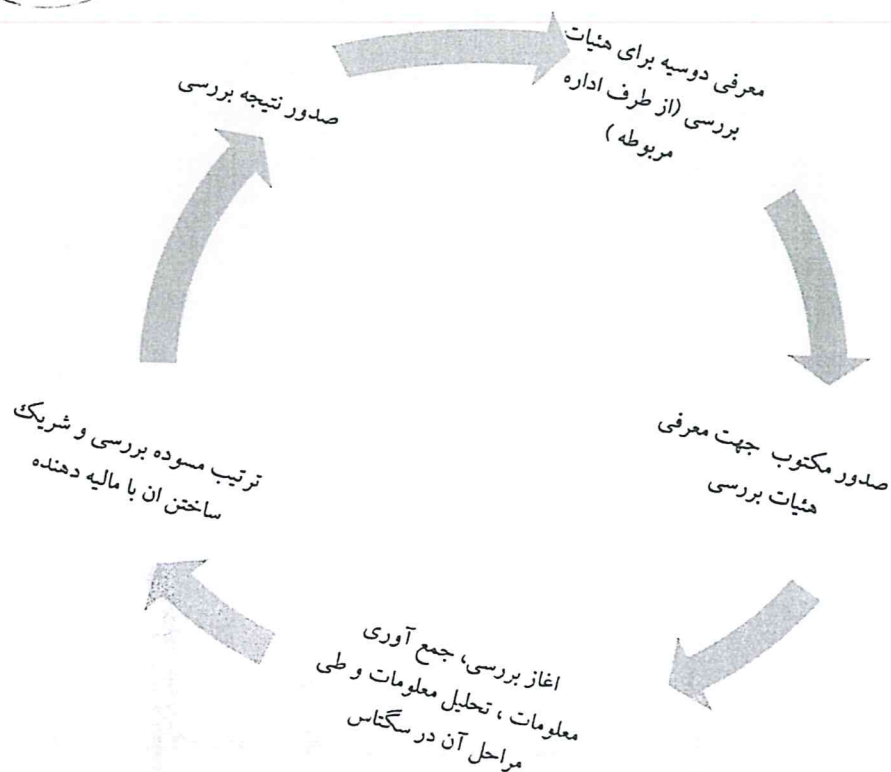
ه- در صورتیکه اظهارنامه کمتر از ۳۰٪ نمره از معیارات تعیین شده را اخذ نموده باشد، در این صورت نهاد به بررسی معرفی نشده، دوسیه در فایلینگ حفظ میگردد.

و- پروژه خاص: هرگاه یک نمونه از عدم اطاعت پذیری در سطح سکتور خاص یا تشبث خاص ظاهر گردد، در این صورت پیشنهاد بررسی پروژه خاص در زمینه مد نظر گرفته شود.

نمونه راپور (راپور نمره دهی مفصل بررسی) در ضمیمه شماره (۲).

5. مراحل بررسی:

5.1. معرفی نهاد برای هیات بررسی (از طرف ریس/ مستوفی و آمر بررسی):

بعد از انتخاب نهاد برای بررسی و تعیین هیات بررسی توسط ریاست/مستوفی و آمر بررسی مربوطه، نهاد مذکور توسط آمر بررسی از طریق سیگتاس برای گروپ بررسی تعیین شده، محول و معرفی میگردد.

5.2. صدور مکتوب جهت معرفی هیات بررسی بعد از تحلیل، انتخاب شیوه بررسی و ایجاد قضیه

هیئت بررسی تعیین میگردد و این هیئت رسماً به مالیه دهنده معرفی میگردد با صدور اطلاعیه رسمی پروسه بررسی آغاز می گردد. این اطلاعیه دارای محتویات ذیل می باشد:

1. سال مالی یا سالهای مالی که تحت پوشش بررسی قرار می گیرد، انواع مالیات که برای بررسی انتخاب میگردد؛

2. معرفی هیئت که پروسه بررسی را انجام می دهد؛

3. زمان بررسی که این بررسی طی چند روز باید تکمیل گردد و مالیه دهنده اسناد خویشرا آماده سازد؛

5.3.1. آغاز بررسی، جمع آوری معلومات، تحلیل معلومات و طی مراحل آن در سیگتناس: استعلام های معلوماتی:

مطابق به ماده بیست و ششم قانون اداره امور مالیات وزارت مالیه صلاحیت دارد تا هر نوع معلومات را در رابطه به امور مالی و تجاری از مالیه دهنده یا سایر اشخاص مرتبط مطالبه نماید. در استعلام ها باید مطالبه معلومات صرف به مالیه دهنده و سایر نهاد های مرتبط که احتمالاً با مالیه دهنده تحت بررسی ارتباط کاری داشته باشد، صادر و از صدور استعلام های اضافی عنوانی ادارات و نهاد های غیر مرتبط اجتناب گردد.

هیئت بررسی باید تلاش نماید که معلومات از جناح سوم را از طریق سیستم های وصل شده با سیستم عواید در قدم نخست بدست آورد و انرا تحلیل نماید.

استعلام های که در ان مطالبه معلومات از جناح سوم میگردد، باید از ادارات و یا اشخاص مربوطه هیئت بررسی معلومات اخذ نماید، نه اینکه توسط مالیه دهنده و یا نهاد تحت بررسی. البته قابل ذکر است که تمام یافته های بررسی از معلومات جمع آوری شده، بعد از تحلیل و سنجش باید در سیستم سیگتناس همزمان ثبت و محاسبه گردد و نه گذارد تا تمام معلومات در روز آخر ثبت سیستم گردد. برای جزئیات بیشتر لازم است تا تعلیمات نامه بررسی دیده شود.

5.3.2. در یافت و تحلیل معلومات از شخص سوم:

در این بخش بررس باید توجه بیشتر روی جمع آوری معلومات کرده و به اضافه استعلام های فوق، معلومات بیشتری را از جناح سوم با توجه به نوعیت فعالیت، سکتور و سایر موارد از ادارات ذیربط جمع آوری نمایند، حال ممکن این معلومات در سایت ها و صفحات سایر ادارات باشد و یا هم به شکل قرار داد، کاپی آن نزد ادارات مختلف داخلی و بیرونی موجود باشد.

لذا بررسی باید با توجه به شناخت محیطی، تجربه و سعت دید خویش باید راه های بیشتری را برای شناسایی منابع عوایدی مالیه دهنده، جستجو نماید.

و بعد از تحلیل معلومات ذکر شده، اعداد و ارقام عواید و مصارف را با توجه به احکام قوانین مالیاتی تغیر داده و درج سیستم سیگتاس نماید.

برای جزئیات بیشتر لازم است تا تعلیمات نامه بررسی دیده شود.

5.3.3. بررسی ساحوی:

بعد از تحلیل اظهارنامه و معلومات جمع آوری شده از جناح سوم بمنظور تصدیق آن در بعضی موارد نیاز مبرم میباشد که هیت بررسی با آماده گی قبلی و سوالات مشخص به ساحه برود و مطابق به ماده 26 و 27 قانون اداره امور مالیات اجراءات نماید.

هیت بررسی از ساحه معلومات جمع آوری شده را با معلومات تحلیل شده مقایسه نموده و شواهد را جهت تکمیل بررسی خویش جمع آوری نماید.

5.3.4. تحلیل اسناد حمایتی عواید و مصارف:

هیت بررسی تمام اسناد، معلومات، شواهد از ساحه را تحلیل نموده و مطابق به قانون مالیات بر عایدات، اداره امور مالیات و معیارات محاسبه، مالیات را سنجش نموده و مسوده نتیجه بررسی را ترتیب نماید. البته قابل یادآوری است که در سیستم عواید (سیگتاس) تمام مراحل بررسی را درج نموده و معیاد که نظر به سکتور فعالیت تعین گردیده مطابق به آن پروسه بررسی را تکمیل نموده مسوده نتیجه بررسی ترتیب گردد.

5.4. شریک ساختن مسوده نتیجه بررسی:

هیت بررسی بعد از ترتیب مسوده نتیجه بررسی آنرا با مالیه دهنده و یا نماینده رسمی وی شریک نموده و معیاد که در جدول ضمیمه شده در نظر گرفته شده است در آن معیاد منتظر به نظریات، انتقادات و پیشنهادات مالیه دهنده گردد و به مالیه دهنده فرصت داده شود تا تمام حقایق را که موقف اش را حمایت میکند، ارائه نماید.

این معلومات باید قبل از گزارش نهایی ارزیابی گردد. مهم است که بررسی و مالیه دهنده بالای حقایق مربوط به مسائل بررسی موافقه نماید، در نهایت اگر مالیه دهنده با وجود ارائه دلایل غیر قانونی به نتیجه بررسی موافقه ننماید، هیت بررسی نتیجه نهایی را در روشنی احکام قانون و پرنسب های قبول شده محاسباتی نهایی و صادر نماید. البته حق مالیه دهنده برای اعتراض در صورت عدم پذیرش نتیجه بررسی، محفوظ می باشد.

5.5. صدور نتیجه بررسی:

مرحله نهایی پروسه بررسی ترتیب نتیجه بررسی میباشد، این نتیجه با استفاده از سیگتاس تهیه میگردد. البته قابل یادآوری است این نتیجه توسط تیم بررسی و آمر بررسی امضاء و طی یک مکتوب رسمی مزین به امضاء ریس اداره/ مستوفی به مالیه دهنده صادر میگردد.

لازم به ذکر است که در صورتیکه مالیه دهنده اطاعت پذیر نبوده و حاضر به ارایه اسناد و معلومات نباشد، بررسی باید با توجه به قوانین مالیاتی، در غیاب مالیه دهنده سنجش تخمینی خویش را مطابق ماده 8 قانون اداره امور مالیات سنجش و طی مراحل آنرا از طریق بخش های تطبیق قانون و سایر ادارات تکمیل نماید.

تمدید زمان برای تکمیل بررسی:

جدول ذیل زمان بندی بررسی را نظر به سکتور های مختلف، نحو فعالیت و تقسیم بندی مالیه دهندگان به مالیه دهندگان بزرگ، متوسط و کوچک نشان میدهد، اداره مالیاتی (بخش بررسی) باید پلان و اجراآت بررسی را براساس زمان بندی پیشبینی شده جدول متذکره عیار نماید. در صورت عدم تکمیل بررسی در زمان معین، تیم بررسی با توجه به دلایل موجه درخواست تمدید مدت زمان بررسی را برای رئیس مربوطه در مرکز ولایات به مستوفی مربوطه درخواست خویش را جهت منظوری تمدید زمان که از نصف زمان اصلی بیشتر نباشد ارائه نماید، بعد از اخذ منظوری بررسی را تکمیل نموده و گزارش خود را ارائه نماید. همزمان به منظور تمدید زمان ریاست سیستم عواید برای باز نگهداشتن یوزر تیم مربوطه همکاری مینماید.

نقش و وظایف ریاست سیستم عواید در تطبیق این طرزالعمل :

ریاست سیستم عواید با توجه به معیاد ذکر شده در جداول ضمیمه این طرزالعمل، باید زمان آغاز و تکمیل بررسی را نظر به هر ریاست و سکتور در نظر گرفته و سیستم سیگتاس را با اضافه کردن فورمول عیار نماید. در صورتیکه طی مدت معین تیم بررسی کار خویش را تکمیل ننمایند، سیستم سیگتاس با ختم شدن معیاد قبول شده، صلاحیت یوزر بررسی برای نهاد مذکور را بلاک کرده و بررسی اجازه ادامه فعالیت را ندارد، مگر اینکه موافقت تمدید معیاد مواصلت ورزد.

نوت: قابل تذکر است میعاد تکمیل بررسی تعیین شده برای ریاست های مالیه دهندگان متوسط و ریاست مالیه
دهنده گان کوچک بالترتیب در ولایات برای مالیه دهندگان متوسط، کوچک و آمریت های عواید قابل تطبیق
می باشد.

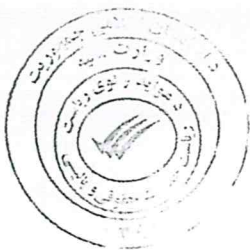
دکتر میرویس بهیج
رئیس عمومی عواید

عبدالولی نوری

رئیس خدمات حقوقی و پالیسی عواید

ملاحظه شد

محمد عیسی قدرت
معین عواید و گمرکات

ضمیمه شماره (۱)

جدول معیاد تکمیل بررسی ریاست های مالیه دهندگان							
شماره	سکتور فعالیت	تحلیل دوسیه جهت انتخاب شیوه بررسی	معرفی هئیت بررسی	جریان بررسی	مذاکره در مورد پیش نویس	صدور نتیجه بررسی	مجموع روز کاری
ریاست مالیه دهندگان بزرگ							
1	ساختمانی	3	1	50	7	5	66
2	خدماتی	3	1	48	7	5	64
3	مخابراتی	5	1	70	10	10	96
4	بانکی	3	1	52	7	5	68
5	هوانوردی	5	1	50	7	5	68
6	امنیتی	3	1	50	7	5	66
7	تحصیلی	3	1	36	5	5	50
8	صحنی	3	1	36	5	5	50
9	صنعتی	3	1	36	5	5	50
10	تصدیها / شرکت های دولتی	3	1	43	7	5	59
11	تجارتی	2	1	39	7	5	54
12	استخراجی	3	1	42	7	5	58
13	سایر	3	1	36	5	5	50
ریاست مالیه دهندگان متوسط							
1	ساختمانی	3	1	36	5	5	50
2	خدماتی	3	1	36	5	5	50
3	صحنی	3	1	36	5	5	50
4	سیاحتی	2	1	39	3	5	50
5	صنعتی	3	1	37	5	5	51
6	هوتل ها	2	1	37	5	5	50
7	تحصیلی	3	1	36	5	5	44
8	انجو ها	2	1	37	5	5	50
9	ترانسپورتی	3	1	36	5	5	50
10	سایر	3	1	36	5	5	50
ریاست عواید زون مرکز							
1	تجارتی	2	1	31	5	5	44
2	ترانسپورتی	2	1	31	5	5	44

37	5	5	24	1	2	انفرادی / حقیقی	3
36	5	5	24	1	1	رستورانت ها	4
36	5	5	24	1	1	آموزشی	5
28	5	5	16	1	1	سهم کرایه	6
28	5	5	16	1	1	سایر	7

ضمیمه شماره (۲)

صفحه ۱ از ۴
KH02105
KH02105

1398-09-06 11:19

حد اکثر نمرات

SSIncome 15 :Points For Year Not Filed Time (Over A 3 Year (W/1.3 :Points For Each Period)(Over 12 Months Period (Bt 9 :Points For Each Period) Over A 12 Month SS(	225	87
SSIncome 15 :Points For Year Not Filed Time (Over A 3 Year (W/1.3 :Points For Each Period)(Over 12 Months Period (Bt 9 :Points For Each Period) Over A 12 Month SS(	225	93
SSIncome 15 :Points For Year Not Filed Time (Over A 3 Year (W/1.3 :Points For Each Period)(Over 12 Months Period (Bt 9 :Points For Each Period) Over A 12 Month SS(	225	180

مجموع:

حد اکثر نمرات

30 بهره اگر طی	30	0
50 بهره اگر طی	50	0
100 بهره اگر طی	100	10
200 بهره اگر طی	200	10
300 بهره اگر طی	300	10
400 بهره اگر طی	400	10

مجموع:

اطاعت پذیری در بخش اظهارنامه

آیا کس عهده دار عدم ارائه به موقع اظهارنامه وجود دارد؟

آیا کس عهده دار عدم ارائه به موقع وجود دارد؟

بروفايل ماليه دهنده

آیا مالیه دهنده: خطر ذاتی معافیت مالیاتی دارد؟

آیا مالیه دهنده: به واسطه کار در شرکت (بخارت) خارجی معافیت دارد؟

آیا مالیه دهنده: به واسطه کار در شرکت (بخارت) خارجی معافیت دارد؟

آیا مالیه دهنده: به واسطه کار در شرکت (بخارت) خارجی معافیت دارد؟

آیا مالیه دهنده: به واسطه کار در شرکت (بخارت) خارجی معافیت دارد؟

تألیتهای بررسی و تطبیقی

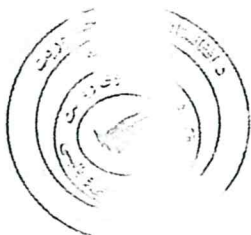
آیا مالیه دهنده: به واسطه کار در شرکت (بخارت) خارجی معافیت دارد؟

آیا مالیه دهنده: به واسطه کار در شرکت (بخارت) خارجی معافیت دارد؟

آیا مالیه دهنده: به واسطه کار در شرکت (بخارت) خارجی معافیت دارد؟

آیا مالیه دهنده: به واسطه کار در شرکت (بخارت) خارجی معافیت دارد؟

مجموع:

نسبت ها و ارزش های اظهارنامه مالیاتی	نمود	حد اکثر نمرات
آیا اظهارنامه فصلی تسلیم نموده و/یا تسطاتی خاص می باشد؟	0	50
آیا در سه سال قبله صور تسطاتی خاص را منعکس کرده است؟	0	100
آیا اشخاص صور انتقال شده سابقه بقیه دستور از حد فست صور خاص دارد و یا نه؟	0	50
آیا تمام یا بخشی کمتر از مقدار خاص سال قبل یا 10 فست می باشد؟	50	50
Are Annual Tax Payments Less Than Prior Year Tax Payment By \$7%10	0	50
آیا بناسی بهادی موجود که سال یا بناسی اتحادی سال دیگر فرق دارد؟	0	30
Do Total Sales On Income Tax Return Vary From Total Sales For Same 12 Month Period On 1st Return \$7	0	20
Is a Change In Gross Revenue In Comparison To Previous Year Declined In Income Tax Return Less Than \$3%15	50	50
آیا مصرف اشکال محاسباتی کرده شده حد فست مجموع کسرات فانی محاسباتی است یا نه در اظهارنامه مالیات مرعاتان می باشد؟	0	30
Is 0% Tax Reflected In Self-Assessment On Size Of Turnover \$5	50	120
مجموع	150	550

پخت نمود می نمود

